

**SVET
EVROPSKE UNIJE**

**Bruselj, 16. junij 2008 (17.06)
(OR. en)**

10659/08

LIMITE

**DEVGEN 109
POLGEN 67
RELEX 446
ACP 99
ENV 371
AGRI 186
PECHE 148
SOC 362
ONU 48
EDUC 165
SAN 125
COHOM 77
JEUN 65**

DOPIS

Pošiljatelj: predsedstvo
Prejemnik: delegacije

Zadeva: EU kot globalni partner za razvoj v korist revnih, usmerjen v rast:
– program ukrepanj EU glede razvojnih ciljev tisočletja

Evropski svet je decembra 2007 sklenil, da bo na zasedanju junija 2008 ocenil napredek v zvezi z razvojnimi cilji tisočletja.

Svet je maja 2008 ob pričakovanju zasedanja Evropskega sveta in glede na dogodek na visoki ravni o razvojnih ciljih tisočletja sprejel sklepe o "EU kot globalnemu partnerju za razvoj – pospeševanje napredka na poti k uresnitvi razvojnih ciljev novega tisočletja"¹. V sklepih je bilo med drugim navedeno, da bo Evropska unija za zasedanje Evropskega sveta junija 2008 pripravila program ukrepanj EU glede razvojnih ciljev tisočletja.

¹ Dok. 9907/08.

Predsedstvo je državam članicam predstavilo osnutek programa ukrepanj EU glede razvojnih ciljev tisočletja. Delovna skupina za razvojno sodelovanje je o osnutku besedila obširno razpravljala.

Končno kompromisno besedilo iz Priloge k temu dopisu je bilo zato posredovano delegacijam v sprejetje po pisnem postopku, da bi ga lahko predložili Evropskemu svetu na zasedanju 19. in 20. junija 2008.

EU kot globalni partner za razvoj v korist revnih, usmerjen v rast
Program ukrepanj EU glede razvojnih ciljev tisočletja

1. Globalne zaveze razvojnim ciljem tisočletja

Leto 2008 bi moralo pomeniti preobrat pri pospeševanju skupnih prizadevanj za izkoreninjenje revščine z zagotavljanjem trajnostnega razvoja in da bi se po vsem svetu zagotovila uresničitve vseh razvojnih ciljev tisočletja do leta 2015. Med tem ko je bil v mnogih državah in regijah dosežen občuten napredek, je EU še vedno zaskrbljena zaradi razmer v podsaharski Afriki in dejstva, da so neenakost, revščina in okoljski problemi še vedno prisotni tudi na območju visoke gospodarske rasti.

EU poziva vse donatorje, naj izpolnijo svoje zaveze za povečanje razvojne pomoči, izboljšajo predvidljivost pomoči in odpravijo primanjkljaj pri financiranju za uresničitve razvojnih ciljev tisočletja. EU je prepričana, da so razvojni cilji tisočletja še vedno uresničljivi v vseh regijah sveta, če se bo s partnerskimi državami takoj začelo delovati usklajeno in vztrajno. EU bo kot največja svetovna donatorka, ki zagotavlja 60 % celotne mednarodne uradne razvojne pomoči, še naprej imela vodilno vlogo pri zagotavljanju finančne pomoči za doseganje razvojnih ciljev tisočletja in si bo ustrezno prizadevala zagotoviti širokopotezen odziv, usmerjen k ukrepom, pred ključnimi dogodki, ki bodo potekali v drugi polovici tega leta, med njim in tudi po njih, zlasti srečanju na visoki ravni o učinkovitosti pomoči (Akra, 2.–4. september), dogodku ZN na visoki ravni o razvojnih potrebah Afrike (New York, 22. septembra) in razvojnih ciljih tisočletja (New York, 25. septembra) in konferenci o financiranju za razvoj v Dohi (29. november – 2. december). EU poziva ostale tradicionalne in nove donatorje, ki niso iz EU, naj prispevajo k pravični mednarodni porazdelitvi bremen. Priznava tudi vlogo sodelovanja jug–jug pri finančnih spodbudah in razvojnem znanju.

Doseganje vseh razvojnih ciljev tisočletja v okviru trajnostnega razvoja je skupna odgovornost, kjer bi morali vsi partnerji izpolnjevati sprejete zaveze. Glavno odgovornost imajo države v razvoju. EU meni, da so za doseganje razvojnih ciljev tisočletja potrebne celovite strategije, ki vključujejo demokratično upravljanje, zaščito človekovih pravic in vladavino prava, gospodarsko rast v korist revnih, razvoj zasebnega sektorja, razvoj trgovine, človekov in družbeni razvoj ter okoljsko trajnost. EU spodbuja partnerske države, naj si nujno bolj prizadevajo predvsem za zmanjšanje revščine in neenakosti, vzpostavljanje partnerstev s civilno družbo, zasebnim sektorjem in lokalnimi oblastmi. EU poudarja pomen modela, ki temelji na državi in prevzemanju odgovornosti; to je ključnega pomena za izboljšanje učinkovitosti in usklajenosti pomoči.

Prednostno je treba ukrepati na ključnih področjih, kot so izobraževanje, okolje, zdravje, voda in sanitarne razmere, kmetijstvo, rast v korist revnih, infrastruktura in enakost med spoloma. Ukrepati je treba tudi, da bi se spodbudilo združevanje horizontalnih vprašanj na vseh področjih; zato EU predlaga svojim razvojnim partnerjem, naj potrdijo program ukrepanja, ki bi ga bilo treba upoštevati tudi v okviru skupne strategije EU-AU-Afrika in njenih različnih partnerstev, sprejetih na vrhu v Lizboni. Odgovornost za ukrepe, ki jih predlagajo partnerske države, bo ključen dejavnik za uspeh programa.

Program ukrepanj opredeljuje številne mejnike, ki bodo prispevali k doseganju razvojnih ciljev tisočletja ter zagotavlja primere ukrepov in podpore EU kot deleža zavez, ki jih je EU že izpolnila. Uresničiti ga je treba ob izvajanju evropskega soglasja o razvoju, kodeksa ravnanja EU o dopolnjevanju in delitvi dela, pariške deklaracije o učinkovitosti pomoči in zavez EU o skladnosti politike za razvoj ter ob upoštevanju pristoynosti in primerjalnih prednosti držav članic.

EU bo še naprej zagotavljala, da bo izvajanje programa ukrepanj v celoti usklajeno s strategijami partnerskih držav za zmanjšanje revščine, razvoj in reforme. Udeležba zasebnega sektorja v EU in partnerskih državah je ključni element za zmanjšanje revščine in doseganje razvojnih ciljev tisočletja.

Glede na trenutno stanje je za uresničitev razvojnih ciljev tisočletja do leta 2015 treba spodnje mejnike doseči do leta 2010. Povečanje uradne razvojne pomoči ni zadosten, a je potreben pogoj za izpolnitev razvojnih ciljev tisočletja in trajnostnega razvoja. Med pripravo tega programa se je izhajalo iz naslednjih predpostavk: države članice EU bodo lahko izpolnile svoje zaveze glede uradne razvojne pomoči; države v razvoju, zlasti afriške države, lahko prevzamejo to povečanje uradne razvojne pomoči; politike in postopki, ki jih sprejmeta Afrika in EU, pa bodo v celoti omogočili predvidljivost in učinkovito uporabo te uradne razvojne pomoči.

V tem okviru in ob upoštevanju zaveze EU, da bo do leta 2010 uresničila cilj uradne razvojne pomoči v višini 0,56 % BND², ta program ukrepanj kaže, kako se lahko doseže izmerljiv napredek na terenu. Kakor je navedeno v sklepih z majskega zasedanja GAERC, bi se v skladu s temi zavezami morala letna uradna razvojna pomoč EU v letu 2010 podvojiti na več kot 66 milijard EUR na podlagi podatkov Odbora za razvojno pomoč. V skladu s sklepi Evropskega sveta bo prednost dobila Afrika, kjer uresničevanje razvojnih ciljev tisočletja precej zaostaja. Finančni instrumenti ES in ERS zagotavljajo in bi morali še naprej zagotavljati bistvene prispevke za uresničevanje programa ukrepanj. Ta program prav tako vključuje podporo EU drugim regijam, s čimer priznava nenehne razvojne izzive, s katerimi se soočajo.

2. Glavni mejniki in ukrepi EU za uresničitev razvojnih ciljev tisočletja

Naslednji ukrepi, ki so le primeri in niso popolni, predstavljajo predlog EU partnerskim državam. V okviru tega predloga je jasno, da se od vseh držav članic EU ne pričakuje, da bodo storile sorazmerno enako na vsakem področju ali v vsakem sektorju, v skladu z načeloma primerjalne prednosti in delitve dela. EU ostaja tudi trdno zavezana obravnavati druge pereče razvojne izzive v okviru razvojnih ciljev tisočletja, kot so prilagajanje na podnebne spremembe in njihova ublažitev, zaščita biotske raznovrstnosti, zaustavitev krčenja gozdov ter prehod na varno in trajnostno rast z nizkimi emisijami ogljika.

² Sklepi Sveta iz maja 2005, sklepi Evropskega sveta iz junija 2005 in evropsko soglasje o razvoju; ponovno potrjeno v sklepih Sveta iz maja 2008 in sklepih Evropskega sveta iz junija 2008.

Revščina in lakota

Izkoreninjenje skrajne revščine in lakote zahteva kombinacijo različnih sektorskih in tematskih intervencij. Vključuje spodbujanje vključujoče gospodarske rasti v korist revnih, ustvarjanje številnejših in boljših delovnih mest in priložnosti za prihodke za ženske in moške v mikro in malih podjetjih ter pridobivanje številnejših naložb iz zasebnega sektorja. Postavljeni bodo ustrezni cilji za vsako državo, da se poveča podpora EU trajnostnemu razvoju v korist revnih. Prav tako vsebuje zmanjšanje primanjkljaja pri financiranju nujno potrebnih naložb v infrastrukturo, zlasti v afriške prometne, energetske, vodne in sanitarne sisteme ter kmetijstvo. V tem okviru bo EU med drugim spodbujala obstoječe partnerstvo Afrike in EU za infrastrukturo in odškodninski sklad.

V odgovor na rastoče cene hrane se EU zavezuje, da bo v skladu z izjavo s konference FAO spodbujala globalno partnerstvo za hrano in kmetijstvo, ter v zvezi s tem pozdravlja celovit okvir za ukrepe, ki ga je predlagala delovna skupina na visoki ravni za svetovno krizo zaradi hrane³, pripravila pa bo tudi skupen in usklajen odziv na problem cen hrane, v okviru katerega bo obravnavala mešanico kratkoročnih, srednjeročnih in dolgoročnih vprašanj. To bo vključevalo zlasti pomoč v hrani, socialne transferje in "varnostne mreže", pomoč za izboljšanje dostopa kmetov do kmetijskih proizvodnih sredstev in pomoč pri uporabi tržnih instrumentov za obvladovanje tveganja.

EU bo želela igrati pomembno vlogo, da bi pripomogla h kritju dela primanjkljaja pri financiranju do leta 2010 na področjih kmetijstva, zanesljive preskrbe s hrano in razvoja podeželja. To naj bi skupaj s pospešenimi afriškimi izdatki vodilo k letnemu povečanju kmetijske proizvodnje za 6 %, kar je cilj, ki so ga postavili afriški partnerji. Namen je, da se do leta 2010 zmanjša delež otrok, mlajših od pet let, z nezadostno telesno težo, in sicer s 27 % na 22 %. EU podpira splošni program za razvoj afriškega kmetijstva, vključno z razvojem kmetijske politike in krepitevijo kmetijskih raziskav na vseh ravneh. Posebna pozornost bo namenjena majhnim kmetom. Prav tako bo zagotovljena podpora za prilagoditev kmetijstva podnebnim spremembam. Da bo ta pomoč učinkovita, so potrebna nadaljnja prizadevanja držav v razvoju za zagotovitev, da razvijejo in v celoti izvajajo celovite strategije, ki zajemajo zmanjšanje revščine in neenakosti, oblikovanje partnerstev s civilno družbo, zasebnim sektorjem in lokalnimi organi.

³ 3. junij 2008.

Izobraževanje

Cilj razvojnih ciljev tisočletja je zagotoviti, da bodo lahko do leta 2015 otroci povsem svetu ne glede na spol zaključili celoten ciklus osnovnega izobraževanja, ob upoštevanju tudi drugih osnovnih izobraževalnih stopenj iz okvira za ukrepe iz Dakarja in mandata Unesca. To pomeni, da naj bi leta 2010 šolo obiskovalo 25 milijonov več otrok osnovnošolske starosti, zlasti 20 % otrok, katerim je šolanje trenutno nedosegljivo.

EU bo želela igrati pomembno vlogo, da bi pripomogla h kritju ocenjenega primanjkljaja pri financiranju v višini 11 milijard USD do leta 2010, od katerih je na podlagi poročila Unesca o globalnem spremljanju, GME, 2007, 8,3 milijarde USD potrebnih za Afriko⁴. Na tej podlagi Komisija ocenjuje, da bi to – če bi delež dotoka pomoči EU ostal stalno na ravni 60 % (kar pomeni povečanje pomoči drugih donatorjev) in bi povezan delež sektorja ostal nespremenjen –, pomenilo, da bi EU povečala svojo podporo za 4,3 milijarde EUR do leta 2010, od katerih bi bilo približno 3,2 milijarde EUR namenjeno Afriki. Večje naložbe EU tega obsega v ta sektor naj bi omogočile zaposlitev in usposabljanje dodatnih šestih milijonov učiteljev, od predvidenih desetih milijonov novih učiteljev, ki bodo do leta 2010 potrebni na svetovni ravni. Prav tako bi te naložbe izboljšale kakovost izobraževanja, saj bi med drugim prispevale k razvoju zmogljivosti, večjemu dostopu do ustreznih materialov za poučevanje in učenje ter boljši vključenosti izobraževanja. To bi se poleg drugih intervencij doseglo s polno podporo izobraževanju v vseh potrjenih načrtih pospešene pobude "Izobraževanje za vse", v katerih imajo partnerske vlade glavno odgovornost za doseganje rezultatov. Poleg tega bi bila posebna pozornost namenjena ukrepom, ki bodo zagotovili financiranje izobraževanja v državah brez donatorjev in državah, kjer vladajo nestabilne razmere.

Zdravje

V zdravstvenem sektorju so med letoma 1995 in 2015 razvojni cilji tisočletja: zmanjšanje umrljivosti otrok za dve tretjini, umrljivost mater pa za tri četrtine; ter zaustaviti in začeti zmanjševati širjenje okužbe s HIV/AIDS, tuberkulozo, malarijo in drugimi hudimi boleznimi.

⁴ Na podlagi poročila Unesca o globalnem spremljanju, GME, 2007. GME izračuna primanjkljaj pri financiranju kot ostanek po predpostavljenem največjem domačem financiranju z uporabo splošnih pravil za pospešene pobude o deležu davka BND in izobraževanja ter primarnega deleža javnofinančnih odhodkov.

Glede na v splošnem skromen napredek pri uresničevanju teh ciljev bo EU prednostno podprla doseganje cilja, postavljenega leta 2005, glede univerzalnega dostopa do reproduktivnega zdravja in mejnikov za leto 2010 glede rešitve štirih milijonov otroških življenj več vsako leto, od tega dva milijona v Afriki; in da bi dodatnih 35 milijonov porodov vsako leto spremljalo usposobljeno zdravstveno osebje, od tega 13 milijonov v Afriki. Če želimo do leta 2015 za tri četrtine zmanjšati umrljivost mater, to pomeni, da bo moralo vsako leto do leta 2010 dodatnih 21 milijonov porodov spremljati usposobljeno zdravstveno osebje. Poleg tega bo EU zagotovila podporo za uresničitev cilja, da bo do leta 2010 dodatnih 50 milijonov žensk v Afriki uporabljalo sodobna kontracepcijska sredstva ter da bodo imele vsesplošen dostop do načrtovanja družine.

EU bo želela igrati pomembno vlogo, da bi pripomogla h kritju ocenjenega primanjkljaja pri financiranju v višini 13,4 milijarde EUR do leta 2010⁵ na podlagi cilja Komisije za makroekonomijo in zdravje pri WHO, ki je prilagojen za prispevek nacionalne vlade. Na tej podlagi Komisija ocenjuje, da bi to – če bi delež dotokov pomoči EU ostal stalno na ravni 60 % (kar pomeni povečanje pomoči drugih donatorjev) in bi povezan delež sektorja ostal nespremenjen –, pomenilo, da bi EU povečala svojo podporo za 8 milijard EUR do leta 2010, od katerih bi bilo skoraj 6 milijard EUR namenjenih Afriki. Pričakuje se, da bi takšna stopnja večjih vlaganj EU v tem sektorju prispevala k zagotovitvi približno 75 milijonov dodatnih posteljnih mrež proti komarjem v Afriki, dodatnemu financiranju nacionalnih načrtov, tudi prek mednarodnega partnerstva na področju zdravja, in k pobudi za zagotavljanje zdravja ("*Providing for Health Initiative*"). Poleg tega se pričakuje, da bi večje vlaganje prispevalo k povečanju števila zdravstvenih delavcev in krepitvi njihove vloge, razvoju trajnostnega financiranja zdravstvenih sistemov, vključno s socialno zaščito pri zdravstvu, večji pokritosti programov za integrirano upravljanje otroških bolezni in podpori nacionalnim prizadevanjem za splošno pokritost z učinkovitimi ukrepi za nadzor malarije. To dodatno vlaganje EU bi pripomoglo, da se čimbolj približamo splošnemu in brezplačnemu dostopu do preprečevanja, blažitve in zdravljenja HIV/AIDS do leta 2010. EU bi še naprej podpirala Svetovni sklad za boj proti aidsu, tuberkulozi in malariji ter Mednarodni zdravstveni sklad (UNITAID). Odgovornost partnerskih držav pri spoprijemanju z izzivi v zdravstvu je še vedno ključnega pomena, če želimo, da podpora EU v zdravstvu doseže zelene rezultate.

⁵ To temelji na oceni skupnih potrebnih naložb na podlagi cilja Komisije za makroekonomijo in zdravje pri WHO, da bi porabili vsaj 34 EUR na osebo, ob naknadnem odbitku morebitnih dodatnih naložb nacionalnih vlad na podlagi cilja iz Abuje, v skladu s katerim je treba 15 % nacionalnega proračuna nameniti za zdravstvo.

Okolje

EU je pripravljena povečati vlaganja v svetovni okoljski sektor. Razvojni cilj tisočletja za zagotovitev okoljske trajnosti zajema obsežen sklop politik in posebnih ukrepov v zvezi s podnebnimi spremembami, bojem proti dezertifikaciji, degradacijo tal, ohranjanjem naravnih virov in doseganjem globalnega cilja znatnega znižanja stopnje izgube biotske raznovrstnosti do leta 2010. V zvezi s slednjim je EU odločena do leta 2010 ustaviti izgubo biotske raznovrstnosti znotraj svojih meja. Okoljske politike in ukrepi, povezani z razvojnimi cilji tisočletja, vključujejo poseben cilj, tj. da se do leta 2015 za polovico zmanjša delež oseb, ki nimajo trajnostnega dostopa do varne pitne vode in osnovne sanitarne oskrbe.

Počasen napredek pri uresničevanju tega cilja in možen katastrofalen učinek podnebnih sprememb pomenita, da moramo odločneje ukrepati. Vmesni cilj, da se do leta 2010 zagotovi pomoč dodatnim 275 milijonom ljudem pri dostopu do vode, od tega 70 milijonom ljudem v Afriki, ter pomoč dodatnim 400 milijonom ljudem pri dostopu do osnovne sanitarne oskrbe, od tega 85 milijonom v Afriki, bo pripomoglo k doseganju razvojnega cilja tisočletja št. 7.

EU je pripravljena prispevati h kritju primanjkljaja pri financiranju na področju vode in sanitarne oskrbe, ki je za Afriko v poročilu usmerjevalne skupine za Afriko do leta 2010 ocenjen na 5,8 milijarde USD⁶. Komisija ocenjuje, da bi to – če bi delež dotokov pomoči EU ostal stalno na ravni 60 % (kar pomeni povečanje pomoči drugih donatorjev) in bi povezan delež sektorja ostal nespremenjen –, pomenilo, da bi EU povečala svojo podporo za 2 milijardi EUR do leta 2010. Vlaganja EU v tem obsegu bi Afriki zlasti pomagala, da razvije in izvede verodostojne nacionalne in lokalne načrte za zagotovitev vode in sanitarne oskrbe. Vložek EU bo podprl tudi pomoč in ukrepe za povečanje zmogljivosti, namenjene okrepitvi institucionalnih in regulativnih okvirov glede na potrebe posameznih držav.

EU bo tudi preučila načine za pridobitev novih finančnih sredstev prek inovativnih virov financiranja za boj proti negativnim vplivom podnebnih sprememb in podporo državam v razvoju, da se jim prilagodijo.

Glede na trenutno stopnjo demografske rasti in urbanizacije v Afriki bo EU posebno pozornost posvetila programom za izboljšanje življenjskih razmer prebivalcev *slumov*.

⁶ Ocene na podlagi dela usmerjevalne skupine za razvojne cilje tisočletja v Afriki.

Enakost spolov in krepitev vloge žensk

Spodbujanje enakosti spolov in človekovih pravic žensk in deklet sta cilj že sama po sebi, poleg tega pa sta tudi nujno potrebna za doseganje mednarodno sprejetih razvojnih ciljev, med katerimi so tudi razvojni cilji tisočletja. Enakost spolov je osrednja vrednota EU in je bistvena za učinkovitost in trajnost procesov razvoja partnerskih držav.

EU je pripravljena prispevati k reševanju ocenjenega splošnega primanjkljaja pri financiranju za doseg razvojnega cilja tisočletja št. 3 v višini 10 milijard EUR do leta 2015.⁷ Prav tako bo sprejela odločne korake za povečanje virov na področju enakosti spolov in izvajanje sklepov Sveta o enakosti spolov in krepitevi vloge žensk v okviru razvojnega sodelovanja⁸ ter okrepi prizadevanja na področju žensk v oboroženih spopadih.⁹

Namen razvojnega cilja tisočletja št. 3 je odprava neenakosti spolov pri osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju do leta 2005, na vseh stopnjah izobraževanja pa do leta 2015. EU bo do leta 2015 znatno izboljšala podporo izboljšanju sekundarnega in terciarnega izobraževanja deklic in žensk, vključno z usposobljenostjo za zaposlitev. Razvojni cilj tisočletja št. 3 naj bi do leta 2015 prav tako dosegel, da dečki in deklice zaključijo celoten cikel osnovnošolskega izobraževanja. To pomeni, da mora biti v osnovno šolo vpisanih dodatnih 25 milijonov otrok, od tega 15 milijonov deklic.

Razvojni cilj tisočletja št. 3 vključuje tudi politično zastopanost žensk. Trenutno je v afriških nacionalnih parlamentih zastopanost žensk 17,3 %. EU bo k cilju 20-odstotne zastopanosti žensk prispevala s stalnim političnim dialogom s partnerskimi vladami in podporo ženskim organizacijam in političnim mrežam žensk ter z organiziranjem usposabljanj za članice nacionalnih političnih strank in parlamentov.

⁷ C. Grown et al., "*The financing requirements of achieving gender equality and women's empowerment*" v M Buvinic et al (ur.) *Equality for women, where do we stand?*, Svetovna banka Washington DC in OECD (v pripravi).

⁸ Sklepi Sveta iz maja 2007.

⁹ Izjava predsedstva o ženskah v oboroženih spopadih z dne 26. maja 2008.

EU bo tudi podprla zaveze partnerjev pri krepitvi ekonomske moči žensk in vključevala načelo enakosti spolov pri svojih v razvoj usmerjenih gospodarskih programih in pomočjo, da bi povečala delež žensk s plačano zaposlitvijo v nekmetijskem sektorju. To pomeni tudi podporo izvajanju zakonodaje, povezane s pravicami žensk, in dostop do zemljišča, lastnine, posojila in dostojnega dela.

Od leta 2009 morajo vsi na novo odobreni programi in pomoč pri svojem pristopu in proračunu upoštevati enakost spolov.
